

© HANS HAEGEMANS

IS ER NOG EEN TOEKOMST VOOR DE VLAAMSE VARKENSHOUDERIJ?

Terwijl de varkensprijzen week na week verder wegzakken, stelt men zich steeds vaker de vraag of de Vlaamse varkenshouderij nog toekomstperspectieven heeft. Hoe kan men in onze buurlanden in dergelijke marktomstandigheden blijven produceren? Boeken deze landen betere technische resultaten? Kunnen ze de productie-kosten beter onder controle houden of genereren ze een hogere verkoopprijs? Het Interpigcongres probeert op deze vragen een antwoord te geven.

– Pieter-Jan Delbeke, landbouwconsulent Boerenbond

Naar jaarlijkse gewoonte evalueren stakeholders tijdens dit congres zowel de technische als de economische kengetallen van de deelnemende landen van het voorgaande jaar. Op beide vlakken zijn een aantal opmerkelijke verschillen zichtbaar tussen de lidstaten onderling.

Werking Interpig

Interpig, dat werd opgericht in 2003, bestaat hoofdzakelijk uit Europese landen waar de varkenshouderij een aanzienlijk aandeel inneemt van de nationale landbouwproductie. De deelnemende landen zijn Denemarken, Frankrijk, Duitsland, Oostenrijk, Groot-Brittannië, Ierland, Italië, Nederland, Spanje, Zweden, Tsjechië, Verenigde Staten, Brazilië, Canada en België. Eenmaal per jaar komen de stakeholders van deze landen samen met als doel de kosten en de opbrengsten van

de varkensproductie met elkaar te vergelijken. Dit jaar vond het Interpigcongres plaats in België. Enkele maanden vooraf worden alle kengetallen opgevraagd die nodig zijn om een onderbouwde vergelijking tussen de lidstaten mogelijk te maken. Deze gegevens worden centraal verwerkt en in tabellen en grafieken gegoten. Het cijfermateriaal, waaronder alle technische resultaten en variabele kosten die door België worden aangeleverd, wordt samengesteld uit de bedrijfs-economische boekhoudresultaten van

.....
Door de trage groei heeft België een laag aantal afmestrondes per jaar.
.....

Boerenbond en AMS. Hierbij wordt het gewogen gemiddelde genomen uit deze 2 databases. De vaste kosten, zoals investeringen in stallenbouw, worden op nieuwwaarde geschat. Alle vermelde prijzen zijn exclusief btw en omvatten het volledige boekjaar 2013.

Interpretatie cijfermateriaal

De beschrijvende lijst van alle parameters en de manier waarop deze worden berekend, moet ervoor zorgen dat de interpretatie en de invulling van het cijfermateriaal analoog gebeurt tussen de lidstaten onderling. Dit vormt de basis voor een correcte en objectieve vergelijking tussen de lidstaten. Maar het vergelijken van deze informatie blijft toch een bijzonder moeilijke oefening. Zo bezorgt Brazilië bijvoorbeeld jaarlijks 2 reeksen van getallen. De eerste reeks omvat cijfer-

Tabel 1 Overzicht van de voornaamste kengetallen (productiejaar 2013) - Bron: Interpig 2014

	Oostenrijk	België	Brazilië (MT)	Brazilië (SC)	Canada	Tsjechië	Denemarken	Frankrijk	Duitsland
Productie-efficiëntie									
Gespeende biggen per zeug per jaar	23,84	27,44	25,33	25,51	22,95	25,14	30,00	27,16	27,07
Verkochte slachtvarkens per zeug per jaar	22,88	25,74	24,28	24,45	21,70	23,75	28,11	25,61	25,68
Bedrijfsworpinde	2,29	2,33	2,41	2,31	2,27	2,23	2,25	2,35	2,33
Sterfte tot spenen (%)	13,25	11,33	10,64	7,50	15,05	10,31	13,65	13,90	14,61
Sterfte in opfokperiode (%)	2,4	3,0	2,0	2,0	2,0	3,2	2,9	2,3	2,6
Sterfte in vleesvarkensfase (%)	1,7	3,3	2,2	2,2	3,5	2,4	3,5	3,5	2,6
Vervanging zeugen (%)	39	43	45	45	37	38	53	46	39
Speengewicht (kg)	7,3	7,2	8,0	8,0	6,2	8,0	7,0	6,8	7,1
Lactatieperiode (dagen; sinds 2009, voorheen: speenleeftijd)	27,3	22,9	21,0	28,0	21,0	26,5	31,0	23,7	25,5
Opleggewicht (kg)	32,00	22,67	23,00	23,00	30,00	29,66	31,00	30,71	29,81
Vleesvarkensinformatie									
Daggroei vleesvarkens (g/dag)	792	656	831	820	878	822	916	797	794
Voerconversie vleesvarkens	2,85	2,89	2,60	2,60	3,02	3,00	2,68	2,78	2,84
Periodeuur vleesvarkensfase (dagen)	111	138	116	117	106	102	84	108	115
Rondes per plaats per jaar, vleesvarkens	3,03	2,52	2,97	2,94	3,36	3,32	3,99	3,16	2,74
Levend eindgewicht (kg)	119,6	113,0	119,3	119,1	122,9	113,5	108,3	117,1	120,9
Slachtgewicht warm (kg)	95,6	92,2	90,7	90,6	98,3	90,1	82,7	91,8	95,6
Correctie warm - koud (%)	-2,00	-2,00	-2,00	-2,00	-1,50	-2,00	-1,10	-2,50	-2,00
Slachtgewicht koud (kg)	93,7	90,2	88,9	88,8	96,8	88,3	81,8	89,5	93,7
Magervleespercentage (%)	61	63	58	58	60	58	60	61	58
Magervleesproductie per zeug per jaar (kg)	1.297	1.473	1.245	1.252	1.260	1.214	1.384	1.393	1.386
Prijs van de componenten (euro)									
Zeugenvoer (kg) per zeug per jaar	1.365	1.200	1.169	1.158	1.166	1.175	1.434	1.311	1.268
Voerverbruik (kg) per grootgebrachte big	46	30	24	24	40	52	42	41	40
Voerverbruik (kg) vleesvarkensvoer per slachtvarken	251	264	252	252	284	253	210	242	261
Voerprijs zeugenvoer (per ton)	280,0	309,4	171,1	231,6	252,3	246,9	272,0	296,8	299,2
Voerprijs biggenvoer (per ton)	375,0	439,5	417,9	469,5	353,9	392,0	383,4	404,4	421,9
Voerprijs vleesvarkensvoer (per ton)	281,0	302,8	183,8	270,7	241,1	256,0	278,9	280,7	287,1

MT = regio Mato Grosso, SC = regio Santa Catarina

Tabel 2 Overzicht van de voornaamste kostenposten (productiejaar 2013) - Bron: Interpig 2014

	Oostenrijk	België	Brazilië (MT)	Brazilië (SC)	Canada	Tsjechië	Denemarken	Frankrijk	Duitsland
Voerprijs voerpakket (per ton)	285,4	315,9	199,7	280,1	255,1	264,6	286,5	291,5	304,5
Arbeidsstarief (per uur)	14,5	16,0	4,4	3,2	11,5	5,6	22,7	18,9	16,9
Gezondheidskosten per zeug per jaar (zeug + opfok)	129,6	74,6	69,5	56,2	55,8	174,6	69,1	81,5	123,9
Gezondheidskosten per slachtvarken (vleesvarkensfase)	1,3	1,3	8,7	3,4	0,6	4,3	0,5	0,9	0,9
Energiekosten per zeug per jaar (zeug + opfok)	53,8	74,4	10,9	8,7	41,7	51,1	67,7	51,0	75,3
Energiekosten per slachtvarken (vleesvarkensfase)	2,7	1,1	2,6	0,3	1,4	2,2	1,5	1,2	2,3
Aankoopprijs opfokzeug	309,5	289,5	243,8	197,5	226,8	230,9	236,4	318,9	335,0
Investering per zeugenplaats	3200	3000	995	906	1.096	2.502	2.599	2.491	2.728
Investering per biggenopfokplaats	310	0	0	0	95	236	257	299	276
Investering per vleesvarkensplaats	625	400	121	101	128	630	483	419	428
Netto ontvangen prijs per kg koud geslacht gewicht	1,82	1,67	1,33	1,39	1,31	1,69	1,65	1,64	1,71
Netto ontvangen prijs per kg warm geslacht gewicht	1,78	1,64	1,30	1,37	1,29	1,66	1,63	1,59	1,68
Netto ontvangen prijs per kg levend geslacht gewicht	1,42	1,34	0,99	1,04	1,03	1,32	1,24	1,25	1,33
Totale kosten (euro/kg koud gewicht)	1,79	1,74	1,13	1,33	1,41	1,84	1,68	1,71	1,82
Netto marge (euro/kg koud gewicht)	0,03	-0,06	0,20	0,07	-0,10	-0,15	-0,03	-0,07	-0,11

MT = regio Mato Grosso, SC = regio Santa Catarina

materiaal van de eerder familiale bedrijven in de regio van Santa Catarina (SC), terwijl de gegevens uit de tweede reeks een weerspiegeling zijn van de grote integratoren in de regio Mato Grosso (MT). Tijdens het congres in juni werden zowat alle opmerkelijke kengetallen door de desbetreffende lidstaten toegelicht. Dit

zorgt vaak voor de nodige discussies en waar nodig worden nog correcties of aanvullingen gedaan. Enkele weken na het congres werd de aangepaste versie aan iedere lidstaat bezorgd. Het is een onbegonnen taak om alle kengetallen toe te lichten. Tabel 1 geeft het belangrijkste cijfermateriaal weer.

Technische resultaten zeugenhouderij

Ten opzichte van 2012 steeg het productiegetal van de Vlaamse zeugenstapel met 2,1 tot gemiddeld 27,44 biggen per zeug per jaar. Deze sterke stijging ten opzichte van 2012 is deels toe te schrijven aan de bron van het cijfermateriaal. Maar het

Verenigd Koninkrijk	Ierland	Italië	Nederland	Spanje	Zweden	VS	Gemiddelde
23,63	26,49	23,60	28,97	25,29	24,02	24,83	26,3
22,23	25,19	22,99	27,68	23,63	23,17	22,67	24,9
2,29	2,36	2,25	2,37	2,33	2,21	2,37	2,3
13,00	11,40	10,00	13,30	11,97	17,90	15,50	12,6
3,3	2,5	2,1	2,3	3,1	2,0	3,9	2,6
2,8	2,4	0,5	2,2	3,5	1,6	5,0	2,7
53	54	33%	42	49	54	48	45,3
7,2	7,0	7,6	7,7	6,2	10,2	6,1	7,3
26,4	28,0	27,1	26,0	23,0	33,1	21,0	25,8
35,61	36,70	35,00	24,90	19,00	31,20	18,00	28,5
816	817	650	795	676	912	795	807,8
2,78	2,78	3,68	2,60	2,60	2,77	2,76	2,8
84	84	201	117	131	99	134	113,1
4,00	4,19	1,76	2,94	2,65	3,39	2,59	3,2
104,3	105,5	165,5	118,0	107,6	121,1	124,3	118,1
81,2	82,2	129,0	93,1	82,3	92,2	93,9	92,1
-2,00	-2,00	-2,20	-1,50	-1,70	-2,00	-2,00	-1,9
79,6	80,6	126,2	91,7	80,9	90,4	92,0	90,3
61	58	47	59	59	58	56	59
1.086	1.182	1.363	1.490	1.128	1.221	1.158	1.309,3
1.526	1.250	1.435	1.231	1.146	1.461	1.262	1.293,9
50	55	56	28	21	42	18	38,3
193	193	481	244	233	251	298	255,5
279,9	331,4	286,0	307,8	278,0	312,2	251,3	276,1
371,2	465,4	390,0	433,1	465,0	441,9	303,7	406,0
315,2	334,0	280,0	305,4	307,1	300,7	250,8	279,4

Verenigd Koninkrijk	Ierland	Italië	Nederland	Spanje	Zweden	VS	Gemiddelde
316,7	358,3	289,2	317,4	314,0	304,6	253,6	289,3
13,4	12,0	13,9	22,9	13,5	23,1	22,7	15,4
43,9	105,6	85,7	68,8	85,5	69,4	35,5	82,7
1,5	1,1	2,8	0,9	1,6	0,2	1,9	1,9
21,1	69,5	93,3	57,4	55,4	71,7	42,5	54,0
1,1	0,7	4,4	1,9	1,0	1,8	0,6	1,6
247,2	250,0	244,0	310,4	253,1	289,0	155,0	261,6
1.869	1.340	2.500	1.864	1.200	4.389	1196	2.164,7
177	200	0	195	135	455	119	183,8
312	230	440	425	195	751	184	376,4
1,87	1,79	1,85	1,62	1,75	1,88	1,53	
1,83	1,75	1,81	1,59	1,72	1,84	1,50	
1,43	1,36	1,41	1,26	1,32	1,40	1,13	
1,89	1,93	2,01	1,77	1,64	2,08	1,49	
-0,02	-0,14	-0,16	-0,15	0,12	-0,19	0,04	

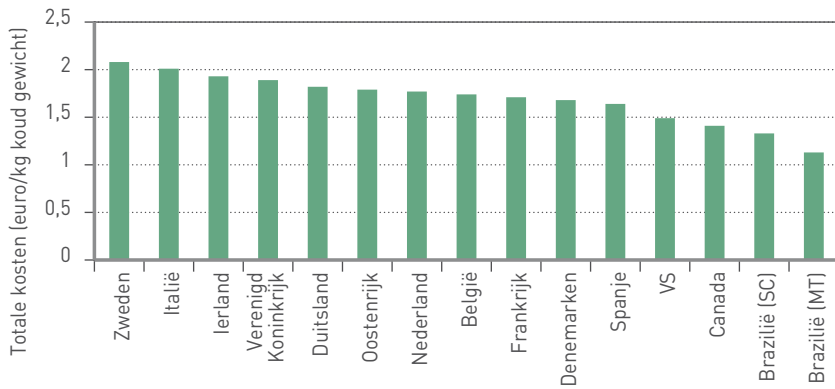
mag ook worden gezegd dat de Vlaamse zeugenhouderij op vlak van productiegetal de laatste jaren veel vooruitgang heeft geboekt. In Duitsland en Nederland lag de stijging van het productiegetal ten opzichte van 2012 lager, met een gemiddeld productiegetal van respectievelijk 27,07 (+0,49) en 28,97 (+0,64). Op het vlak van

productiegetallen blijft Denemarken de beste leerling van de klas met respectievelijk 30 biggen per zeug per jaar. Er is een dalende tendens merkbaar in de gemiddelde lactatieperiode in Vlaanderen; waar deze in 2011 nog 24,7 bedroeg werd in 2013 gemiddeld op 22,9 dagen gespeend. Een mogelijke verklaring hiervoor

is de toename van het vierwekensysteem. In de meeste landen worden de biggen op een latere leeftijd gespeend. In Denemarken, Duitsland en Nederland worden de biggen weggenomen van de zeug op een gemiddelde leeftijd van respectievelijk 31, 25,5 en 26 dagen. Dat vertaalt zich niet noodzakelijk in een hoger speengewicht. Zo blijkt dat een Vlaamse zeugenhouder ten opzichte van een Deense zeugenhouder gemiddeld 8 dagen vroeger speent. Dit gebeurt vrijwel op hetzelfde speengewicht. In Nederland bedraagt het gemiddelde speengewicht 7,7 kg. Er blijft ook een opmerkelijk verschil in percentage biggensterfte tot en met spenen met een gemiddelde van 11,33% uitval in Vlaanderen. Dit percentage ligt in Denemarken, Frankrijk en Duitsland hoger met respectievelijk 13,7, 13,9 en 13,3%. In Zweden bedroeg dit 18% in 2013.

Technische resultaten afmestfase

Het overgangsgewicht van big naar vleesvarkens wordt gedefinieerd als het opleggewicht. Dit kan sterk schommelen tussen de landen onderling. Bij het vergelijken van de afmestresultaten moet men hier dan ook rekening mee houden. De dagelijkse groei bij de vleesvarkens bedroeg in Vlaanderen gemiddeld 656 g per dag. In vergelijking met onder andere Nederland (795), Groot-Brittannië (816), Brazilië (820-831) en met als koploper Denemarken waar gemiddeld een dagelijkse groei van 916 g per dag wordt gegenereerd tijdens de afmestfase. Gezien de trage groei heeft België de op één na langste afmestduur en bijgevolg een laag aantal afmestrondes per jaar. Nederland en Brazilië haalden in 2013 beide een voederconversie van gemiddeld 2,6. Terwijl de voederconversie in Denemarken, Duitsland en België respectievelijk 2,68, 2,84 en 2,89 bedroeg. Bij deze vergelijking moet er naast het opleggewicht, wat sterk kan schommelen, ook rekening worden gehouden met het aflevergewicht van de vleesvarkens. In België werd in 2013 gemiddeld geslacht op 113 kg terwijl in Nederland vleesvarkens gemiddeld worden afgeleverd op een eindgewicht van 118 kg. In Italië bedraagt het aflevergewicht gemiddeld 166 kg. De parmahammen zijn hiervan de reden. Alle foktechnische resultaten in rekening genomen en gekoppeld aan slachtgewicht, slachtrendement, vleespercentage ... bekomt men een cijfer dat de magervleesproductie per zeug op jaarbasis weergeeft. Nederland scoort hierbij al meerdere jaren op rij het hoogst met respectievelijk 1490 kg. Voor België bedraagt dit 1473 kg. Deze hoge scores

Figuur 1 Vergelijking van de productiekosten in 2013 (euro/kg geslacht) - Bron: Interpig 2014

zijn vooral te danken aan het slachtrendement en de hoge belevingsheid, waarbij Vlaanderen met een gemiddelde van 63% het hoogste scoort.

In vergelijking tot de buurlanden worden zeugen in België, met een voederverbruik van 1200 kg op jaarbasis, scherp gevoerd. Dit lag in 2012 gemiddeld zelfs 50 kg lager. Dit in tegenstelling tot een hoger voederverbruik bij de vleesvarkens van gemiddeld 264 kg vleesvarkensvoeder. In Nederland bedraagt het voederverbruik bij de vleesvarkens gemiddeld 244 kg. Toch wordt er gemiddeld 5 kg zwaarder afgeleverd.

In Denemarken ligt het gemiddeld voederverbruik van 1434 kg op jaarbasis bij de zeugen beduidend hoger. Dit kan grotendeels worden verklaard door het hoge productiegetal dat in correlatie staat met het voederverbruik.

Kostenstructuur

De term voederpakket per ton staat voor de prijs van elke voedersoort proportio-

neel in totaliteit. In Nederland, België en Spanje was dit vrij gelijk met een gemiddelde van ongeveer 315 euro per ton. In tegenstelling tot Denemarken en Frankrijk waar dit systematisch een stuk lager ligt met respectievelijk 286 en 291 euro per ton. De gemiddelde prijs voederpakket per ton ligt in Duitsland op 304. Er is echter ook een groot verschil in voederpakket per ton waar te nemen binnen Brazilië zelf. Afhankelijk van de regio bedraagt dit voor Mato Grosso 200 euro per ton, terwijl dit voor de regio Santa Catarina gemiddeld 280 euro per ton bedraagt. Interne logistieke problemen zorgen voor een vertraging in aanvoer van grondstoffen zoals soja. Er is ook een grote variatie waar te nemen in de gezondheidskosten per zeug op jaarbasis. Voor België bedroeg dit gemiddeld 74,6 euro per jaar. Wat vergelijkbaar is met de ons omringende landen waarbij deze kost in Nederland en Denemarken iets lager ligt met een gezondheidskost van gemiddeld 69 euro op jaarbasis. Dit in

tegenstelling tot Duitsland waar de gemiddelde gezondheidskost 124 euro per zeug per jaar bedroeg.

De totale productiekost bleef in Vlaanderen ten opzichte van 2012 vrijwel gelijk met een gemiddelde van 1,73 euro per kg koud geslacht gewicht (figuur 1). Ook in Denemarken en Duitsland werd in 2013 aan een gelijkaardige productiekost geproduceerd ten opzichte van 2012 met respectievelijk 1,68 en 1,82. Echter in Nederland en Frankrijk steeg de gemiddelde productiekost met 0,05 euro per kg koud geslacht naar respectievelijk 1,77 en 1,71.

Nettomarge

Onderaan in tabel 2 (p. 12) wordt de nettomarge in euro per kg koud geslacht gewicht uitgedrukt. Hieruit blijkt dat de gegenereerde marge zowel in België, met -0,06 euro per kg koud geslacht gewicht, als in de ons omringende landen, voor 2013 negatief was. Met de Nederlandse varkenshouderij op kop met een negatieve marge van -0,15 euro per kg koud geslacht gewicht.

Rendementen en opbrengsten kunnen op tal van verschillende manieren worden berekend en weergegeven. Het is en blijft echter een moeilijk gegeven om kosten, opbrengsten en rendementen tussen landen, maar ook tussen bedrijven onderling, te vergelijken. Tal van al dan niet gekende factoren kunnen hierop een invloed uitoefenen. ■

www.TOPIGS.be

Lagere productiekosten

Meer werkgemak

Betere vleesvarkens